

Z wokandy: Ustalenie szczegółów konkursu na dyrektora instytucji kultury nie należy do rady gminy

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: środa, 29, kwiecień 2026 16:02

Piotr Majoch

Odslony: 44

WSA: Zatrudnianie i zwalnianie dyrektora instytucji kultury jest zadaniem organu wykonawczego. Określenie przez radę gminy wszelkich związanych z tym warunków jest zatem wkroczeniem w jego kompetencje.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku wydał wyrok dotyczący trybu powoływania dyrektora instytucji kultury. Sprawa, która trafiła na salę rozpraw, została zapoczątkowana skargą Wojewody, który - po analizie uchwały podjętej przez radę miejską - zauważył przekroczenie kompetencji w zakresie określenia trybu powoływania dyrektora.

O dwóch sposobach powoływania dyrektora

Analizę przepisów statutu należało rozpocząć od wskazania istnienia dwóch niezależnych sposobów wykonania kompetencji związanych z wyznaczeniem osoby pełniącej funkcję dyrektora instytucji kultury. Wynikają one z ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (u.o.p.d.k.). Pierwszym z nich jest powołanie go na czas określony bezpośrednio przez organizatora, co dopuszcza art. 15 ust. 1 u.o.p.d.k. Skorzystanie z tej możliwości wiąże się z koniecznością zasięgnięcia opinii związków zawodowych działających w danej instytucji, a także właściwych stowarzyszeń zawodowych i twórczych. Ustawodawca pozostawił jednak również drugie rozwiązanie możliwe do zastosowania, jakim jest wyłonienie dyrektora instytucji kultury w drodze konkursu na podstawie art. 16 ust. 1 u.o.p.d.k. W odróżnieniu od przypadku powoływania dyrektora przez organizatora instytucji z pominięciem konkursu, jego przeprowadzenie zwalnia z obowiązku zasięgnięcia opinii związków i środowisk zaangażowanych z mocy ustawy w proces powoływania dyrektora na podstawie art. 15 u.o.p.d.k. Mowa zatem o dwóch sposobach różniących się od siebie dość znacznie.

Zadania wójta i rady gminy nie pokrywają się

W analizowanym przypadku rada miejska w ocenie Wojewody przekroczyła zakres swoich kompetencji. W treści statutu uregulowała bowiem szczegółowo zasady przeprowadzania konkursu oraz obsadzania komisji konkursowej. Uzasadnienie skargi opierało się na treści art. 13 ust. 2 pkt 3 u.o.p.d.k. wskazującego wymagane elementy statutu. Przepis ten upoważnia organ stanowiący gminy jedynie do określenia organów zarządzających i doradczych funkcjonujących w instytucji kultury, a także sposobu ich powoływania. Należy jednak odróżnić te kwestie od problematyki powoływania dyrektora. Mając na uwadze art. 30 ust. 2 pkt 5 ustawy o samorządzie gminnym (u.s.g.), z którego wynikają kompetencje wójta do zatrudniania i zwalniania kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, Wojewoda stwierdził, że określenie szczegółów dotyczących konkursu należy właśnie do niego - nie do rady gminy (miasta).

Sąd uznał argumentację Wojewody za słuszną. Powołując się na prawomocny wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 14 października 2009 r. (sygn. I OSK 347/09), wspomniał, że choć co do zasady radzie gminy przysługuje domniemanie kompetencji (tzn. należą do niej wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej), to nie może ona wkraczać w uprawnienia przynależne wyłącznie organowi wykonawczemu (wójtowi/burmistrzowi/prezydentowi miasta). Problematyczny może być w tym kontekście fakt posługiwania się przez ustawodawcę pojęciem "organizatora" odnoszącym się ogólnie do jednostki samorządu terytorialnego. Analiza tego pojęcia w odniesieniu do u.s.g. pozwala jednak na dokonanie podziału obowiązków pomiędzy organem stanowiącym a organem wykonawczym. W związku z tym przyjmuje się, że zawarcie w tworzonym przez radę gminy statucie wszelkich warunków, na jakich jest powoływany dyrektor instytucji kultury,

Z wokandy: Ustalenie szczegółów konkursu na dyrektora instytucji kultury nie należy do rady gminy

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: środa, 29, kwiecień 2026 16:02

Piotr Majoch

Odsłony: 44

jest naruszeniem tego podziału.

Sprawy personalne pozostają domeną organu wykonawczego

Stanowisko gdańskiego WSA w tym zakresie nie jest stanowiskiem odosobnionym. W uzasadnieniu wyroku Sąd powołał się m.in. na wyrok NSA z 9 lipca 2015 r. (sygn. II OSK 1216/15), w którym prawo organu stanowiącego do ścisłego sformułowania wszelkich szczegółów powoływania dyrektora instytucji kultury zostało wykluczone. Nie zabrakło także odniesienia do regulacji bardziej ogólnych, jak do art. 68-72 kodeksu pracy, które pozostawiają organowi wykonawczemu gminy uprawnienia związane z nawiązywaniem stosunku pracy z kierownikami jednostek organizacyjnych, takich jak m.in. instytucji tego typu.

Zapis, na poziomie którego rada gminy wkroczyła w kompetencje organu wykonawczego, został uznany za nieważny z racji istotnego naruszenia prawa.

Wyrok WSA w Gdańsku z 1 kwietnia 2026 r. (sygn. II SA/Gd 1068/25) - orzeczenie nieprawomocne

Źródło: [CBOSA](#)